

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה, חרבות ברזל – מסלול ארצי
ועם כלביא – נזק עקיף

לפני כבוד חברי הוועדה:
עדי ליאב, עו"ד - יו"ר
אריאל ז'יטניצקי, רו"ח ועו"ד - חבר

העוררת: רואייר מערכות בע"מ, תאגיד 514073493
באמצעות עו"ד אדם רועה

נ ג ד

המשיבה: רשות המיסים
באמצעות קרן הפיצויים
רחוב הלח"י 31 בני ברק
Akif.ararim.GRP@taxes.gov.il
באמצעות ב"כ משיבה עו"ד תמיר טמסגן זאלאו
TamirTemesgenZa@taxes.gov.il

החלטה

לפנינו ערר אותו הגישה העוררת על החלטת המשיבה בעניין תביעת פיצויי נזק עקיף (הוצאות מזכות) בגין תקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2023. לאחר שקראנו, שמענו ובחנו את טענות הצדדים והחומרים שצורפו הגענו לכלל מסקנה כי **דין הערר להידחות** כמפורט להלן.

רקע

1. בהתאם לכתב הערר העוררת היא חברה העוסקת באספקה והתקנה של מערכות מיזוג אוויר אשר עיקר לקוחותיה נמנים על המגזר העסקי.
2. ביום 22.1.2024 הגישה העוררת תביעה לפיצויי הוצאות מזכות בגין תקופת הזכאות נובמבר-דצמבר 2023 וזאת בהתאם לחוק התוכנית לסיוע כלכלי (הוראת שעה - חרבות ברזל), התשפ"ד-2023 (להלן - **החוק**).
3. במסגרת הטיפול הראשוני בתביעה שולמה לעוררת מקדמה על סך 82,624 ₪.
4. בהמשך, דחתה המשיבה את התביעה בנימוק של היעדר קשר סיבתי בין ירידת המחזורים למלחמה. המשיבה הצביעה על כך שהעוררת חוותה ירידה בהכנסותיה עוד טרם פרוץ הלחימה. לאור זאת, המשיבה ערכה לעוררת תחשיב חלופי של תקופת הבסיס המבוסס על ממוצע הכנסותיה בחודשים 1-9/2023. נמצא כי לפי תחשיב זה שיעור הירידה עומד על 20% בלבד – נתון שאינו מזכה בפיצוי לפי הוראות החוק.

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה, חרבות ברזל – מסלול ארצי
ועם כלביא – נזק עקיף

5. השגה אשר הגישה העוררת על החלטה זאת נדחתה אף היא על ידי המשיבה בהעדר קשר סיבתי. בהחלטה, הוסיפה המשיבה נימוק נוסף לצורך בעריכת תחשיב חלופי לתקופת הבסיס, המבוסס על קיומו של מחזור הכנסות גבוה באופן חריג בתקופת הבסיס הקבועה בחוק. המשיבה חזרה על קביעתה כי המחזור החלופי המשקף נאמנה את מצב העסק מבוסס על הכנסותיה בתקופה שבין 1-9/2023, וכי אין במחזור חלופי זה כדי להוביל לירידה המזכה בפיצויים.

עיקר טענות העוררת

6. העוררת מצביעה על ירידה משמעותית של כ-75% במחזור ההכנסות שלה בחודשים נובמבר-דצמבר 2023 ביחס לתקופה המקבילה בשנת 2022 ומבקשת להסתמך על חזקת הקשר הסיבתי המבוססת על עצם ירידת המחזורים.
7. בהתאם לעוררת, עבודתה מבוססת על פרויקטים שמשך ביצועם אורך בין מספר שבועות למספר חודשים, וללא חוזים קבועים. לדבריה, עם פרוץ המלחמה נעצרו לחלוטין הזמנות ופרויקטים חדשים וההכנסות המועטות אשר דווחו בתקופת הזכאות נבעו אך ורק מתשלומים מעוכבים עבור פרויקטים שהחלו טרם המלחמה.
8. העוררת הצביעה על כך שהפגיעה בה לא היתה אירוע חולף תוך שהיא מצביעה על הכנסותיה גם בשנת 2024, ובהשוואה לשנת 2025 אז חזרה למחזור שנתי העולה על 3 מיליון ₪.
9. לשיטת העוררת, ככל שמבצעים תחשיב חלופי לתקופת הבסיס אזי יש לבצע תחשיב חלופי אחר וזאת באמצעות הפחתת 30% ממחזור ההכנסות של תקופת הבסיס במטרה לנטרל את הירידה הטבעית הנטענת, ובתחשיב זה קיימת ירידה מזכה בשיעור של כ-65%.

עיקר טענות המשיבה

10. המשיבה מצביעה על כך שבחודשים 1-9/2023 וטרם פרוץ המלחמה חוותה העוררת ירידה טבעית בהכנסותיה בשיעור של כ-30% לעומת התקופה המקבילה ב-2022 וכי אופי הפעילות הפרוייקטלי של העוררת הוא אשר הוביל לירידת המחזורים ללא קשר למלחמה.
11. המשיבה מוסיפה כי מחזור ההכנסות עליו דיווחה העוררת בתקופת הבסיס (11-12/2022) הוא חריג וגבוה באופן קיצוני. המשיבה מציינת כי סכום זה מהווה כ-31% מכלל הכנסותיה של העוררת בשנת 2022, וכי מחזור זה הוא הגבוה ביותר עליו דיווחה העוררת בעשור האחרון.
12. לשיטתה, לאור הירידה הקודמת בהכנסות ומחזור הבסיס החריג התחשיב החלופי המתאים הוא כזה המבוסס על ממוצע הכנסות העוררת בחודשים 1-9/2023. אלא שבחינת מחזור בסיס חלופי זה אל מול הכנסות העוררת בתקופת הזכאות לא מגיע לשיעור הירידה המינימלי המזכה בפיצויים בהתאם לחוק (25%).

מְדִינַת יִשְׂרָאֵל
וְעֵדֶת עֵרֵר לְעֵנֵינִי קוֹרוֹנָה, חֲרֻבּוֹת בְּרֻזֵל – מַסְלּוֹל אֶרֶצִי
וְעַם כְּלָבִיא – נֹזֵק עֵקִיף

קֶשֶׁר סִיבְתִי

13. תנאי בסיסי לזכאות לפיצויים הוא כי העוסק חווה ירידה בהכנסותיו בין תקופת הבסיס לתקופת הזכאות בשיעור המינימלי המזכה בהם. יחד עם זאת וכקבוע בסעיף 38ד(א)(3) לחוק, על ירידת המחזורים לשקף נזק עקיף אשר נגרם עקב פעולות מלחמה ולא ירידה שנגרמה מסיבות אחרות.

14. כפי שנקבע פעמים רבות, הנחת המוצא היא כי עצם ירידת המחזורים שחווה העוסק מקימה חזקה ולפיה ירידה זאת נובעת מן המלחמה. ואולם, ככל שהמשיבה מצביעה על ראיות מהימנות המערערות קיומו של קשר סיבתי כאמור יכול הנטל לעבור אל כתפי העורר להוכיח כי אכן מתקיים קשר סיבתי בעניינו בין הירידה שחווה בהכנסותיו לבין המלחמה (בר"מ 7502/22 רשות המסים נ' בוריס פודולסקי (ניתן ביום 22.1.2023) (להלן - פודולסקי)).

15. אחד המקרים המובהקים שבהם מתערערת הנחת מוצא זאת הוא ירידת מחזורים שחווה העוסק בתקופה שלפני המלחמה. מאחר שגורם אחר הוביל לירידה זאת אין עוד מקום להנחה המוקדמת כי ירידת המחזורים בתקופת הזכאות קשורה למלחמה ולא לאותו גורם אחר (עמ"נ 37303-02-22 בסמרקט בע"מ נ' רשות המיסים בישראל, פס' 13 (ניתן ביום 2.6.2023); עמ"נ 28990-09-22 י. ע. פ. - יצחק עפר ופיתוח בע"מ נ' רשות המיסים בישראל (ניתן ביום 22.02.2023); ערר 1431-25 אופיר אלבז נ' רשות המסים (ניתן ביום 08.07.2025) (להלן - אופיר אלבז); ערר 1138-25 ס. זהר הנדסה תכנון וביצוע עבודות חשמל בע"מ נ' רשות המסים, פס' 24-22 (ניתן ביום 13.5.2025) (להלן - ס.זהר הנדסה)).

16. לצד זאת, הפסיקה עמדה על כך שגם במקרה בו חלה ירידה קודמת בהכנסות יכול העוסק להרים את הנטל ולהוכיח כי ירידת המחזורים אינה מהווה אינדיקציה נכונה, וכי היו צפויות להיות לו בפועל הכנסות גבוהות יותר אלמלא המלחמה (ר' למשל: ס.זהר הנדסה, פס' 31-25; ערר 1185-21 יגאל חיון הנדסה בע"מ נ' רשות המסים, פס' 53-50 (ניתן ביום 22.8.2021) (להלן - יגאל חיון)).

17. דרך חישוב זו של מחזור חלופי במקרים שבהם תקופת הבסיס אינה מאפיינת את מחזורי העסק הוכרה גם על ידי בית המשפט העליון ובתי המשפט המחוזיים אשר דנו בערעורים על החלטות הוועדה בעניין מענקי קורונה ועל בסיס חקיקה דומה (בר"מ 3786-24 א.א.א. הנדסה אזרחית (2010) בע"מ נ' מדינת ישראל - רשות המסים (ניתן ביום 20.6.2024); עניין יגאל חיון; עמ"נ (מחוזי נצרת) 40181-04-22 סלטי מערכות חשמל 2000 בע"מ נ' רשות המסים, פס' 54 (ניתן ביום 23.3.23); עמ"נ (מחוזי ירושלים) מדינת ישראל נ' י"ג בינפלד חברה לבנייה בע"מ, פס' 29 (ניתן ביום 28.3.23)).

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה, חרבות ברזל – מסלול ארצי
ועם כלביא – נזק עקיף

קשר סיבתי – המקרה שלפנינו

18. במקרה שלפנינו הצביעה המשיבה על שתי אינדיקציות מרכזיות המנתקות לטעמה קיומו של קשר סיבתי והן ירידה קודמת בהכנסות ומחזור בסיס חריג.

19. בחינת מחזורי העוררת לאורך שנת 2023 אכן מציגה מגמת ירידה בהכנסות אשר החלה מספר חודשים לפני פרוץ המלחמה. בעוד שבשנת 2022 בכללותה (לרבות מחזור חריג בגובהו בחודש 11/2022 אליו נתייחס בהמשך) עמד הממוצע החודשי על כ-384,453 ₪, הרי שממוצע הכנסותיה של העוררת בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2023 עמד על 213,129 ש"ח בלבד. למעשה, מגמת ירידה זאת ניכרת אף ביתר שאת ככל שבוחנים את הכנסות העוררת בתקופה שבין פברואר 2023 לבין ספטמבר 2023 (כלומר ללא מחזור 1/2023 שהוא השני בגובהו לאורך השנים שהוצגו לוועדה) העומדות על ממוצע חודשי של 164,397 ₪ בלבד.

20. מגמת הירידה המתוארת היא בגדר נתון המערער את הנחת המוצא ולפיה עצם ירידת המחזורים מעידה על קיומו של קשר סיבתי ומעביר את נטל ההוכחה לקיומו אל כתפי העורר (פודולסקי). בנסיבות אלה, הנטל להוכחת קיומו של קשר סיבתי בין ירידת המחזורים ובין המלחמה עובר אל העוררת אשר נדרשת להציג הסבר משכנע באשר למגמת הירידה בהכנסותיה לאורך 2023 ולהבהיר כיצד השפיעה המלחמה על פעילות העסק.

21. אלא שהסברי העוררת בהקשר זה היו כלליים בלבד, ואין בהם די כדי להוכיח כי ירידת המחזורים נגרמה כולה או חלקה כתוצאה מן המלחמה. העוררת הסבירה כי היא עוסקת בהתקנת מערכות מיזוג המתמקדת במגזר העסקי. צוין כי עבודתה אינה מבוססת על חוזים קבועים או ממושכים אלא על קבלת פרויקטים נקודתיים מלקוחות (לרוב חוזרים). לדבריה, משך ביצוע הפרויקטים הוא בין מספר שבועות למספר חודשים כאשר עם קבלת פרויקט כל עובדיה ומשאביה מופנים לטיפול בו. על סמך האמור הסבירה העוררת את התנודות הקיימות בהכנסותיה, ובכך שקיימים חודשים עם תשלומים משמעותיים וחודשים חלשים יותר. לבסוף, הסבירה העוררת כי בתקופה הרלבנטית נפסק זרם ההזמנות מלקוחותיה ומכאן הקשר הסיבתי למלחמה.

22. הגם שהעוררת היא עסק פרוייקטלי שהכנסותיו מתאפיינות בתנודתיות ולכן כוללות חודשים עם הכנסות שיא אל מול חודשים "חלשים" יותר, הרי שהכנסותיה לאורך 2023 מצביעות על כך שבמקרה דגן אין מדובר בתנודתיות גרידא אלא במגמת האטה שהחלה ללא קשר לאירועי הלחימה. העוררת לא הצליחה להסביר מה הוביל למגמת הירידה אף שנשאלה על כך באופן מפורש (שורות 37-44 לפרוטוקול), ובמצב דברים זה אין מקום להניח כי הכנסותיה ירדו בשל המלחמה ולא בשל אותו גורם קודם.

מְדִינַת יִשְׂרָאֵל
וְעֵדֶת עֵרֵר לַעֲנִינֵי קוֹרוֹנָה, חֲרֻבּוֹת בְּרִזָּל – מַסְלּוֹל אֶרֶצִי
וְעַם כְּלָבִיא – נֹזֵק עֵקִיף

23. נוֹסִיף כִּי גַם טַעֲנַת הָעוֹרֶרֶת בְּדַבֵּר הַפְּסֻקָּת זֶרֶם הַהֲכַנְסוֹת בְּתַקּוּפַת הַזְּכָאוֹת אֵינָה מְקַבֵּלֶת בִּיטוּי בְּנִתּוּנֵי הַהֲכַנְסוֹת שְׁדוּחוֹ. לְמַעֲשֵׂה, מִחֲזוֹר הַהֲכַנְסוֹת שֶׁל הָעוֹרֶרֶת בְּתַקּוּפַת הַזְּכָאוֹת (נוֹבֵמֶבֶר-דְּצֵמְבֵר 2023), שְׁעַמַּד עַל מְמוּצֵע חוֹדְשֵׁי שֶׁל 170,768 שָׁה, דוֹמָה לְמְמוּצֵע הַכְּנֻסוֹתִיהָ הַחוֹדְשֵׁי בְּשִׁמּוֹנַת הַחוֹדְשִׁים שֶׁקִּדְמוּ לְמַלְחָמָה שְׁעַמַּד עַל 164,397 שָׁה (2-9/2023), כְּאִמּוֹר לְעֵיל. כְּמוֹ כֵן הַכְּנֻסוֹתִיהָ בְּתַקּוּפַת הַזְּכָאוֹת מְצִיגוֹת דוּקָא עֲלֶיהָ בִּיחַס לְרַבְעוֹן שֶׁקִּדְם לְמַלְחָמָה (6-9/2023) אִז עוֹמַד מְמוּצֵע הַכְּנֻסוֹתִיהָ עַל כ-105,000 שָׁה בְּלִבָּד. תְּנֻדָּתִיוֹת זֶה מְעוֹרֶרֶת אִף הִיא סֶפֶק אֲשֶׁר לְקִיוּמוֹ שֶׁל קֶשֶׁר סִיבְתִי.
24. לְבִסּוֹף, הָעוֹרֶרֶת אִישְׁרָה בְּדִיוֹן כִּי הִגִּישָׁה אֶת תְּבִיעַת הַפִּיצוּיִים כְּעֶסֶק הַמְדוּוּחַ עַל בְּסִיס מְצַטְבֵּר אֲשֶׁר מְשַׁמְעוֹתָה הִיא כִּי הַהֲכַנְסָה מְשַׁתְּקֶפֶת בְּדִיוּחֶיהָ עִם בִּיצוּע הָעֵבֻדָּה וְהוּצָאת הַחֲשׁוּבוֹנִית, לְלֹא תִלוֹת בְּמוֹעֵד קִבְלַת הַתְּשֻׁלוֹם בְּפוֹעַל. בְּהִינְתֵן הַסְּבִרִי הָעוֹרֶרֶת לְפִיָּהִם מִשְׁך בִּיצוּע פְּרוּיֶקֶט נֶע בֵּין שְׁבֻעוֹת בּוֹדְדִים לְחוֹדְשִׁים סְפוּרִים, הִרִי שֶׁהַהֲכַנְסָה הַגְּבוּהָה שְׁדוּחוּהָ בִּינוֹאֵר 2024 מְקַשָּׁה גַם הִיא לְקַבֵּל אֶת טַעֲנַתָּה עַל הַפְּסֻקָּת זֶרֶם הַהֲכַנְסוֹת לְאוֹרֶךְ תַּקּוּפוֹת הַזְּכָאוֹת, אֲשֶׁר מְמִילָא לֹא נִתְמַכָּה בְּאִסְמַכְתָּא כְּלִשְׁהִי.
25. לְאוֹר הָאִמּוֹר לְעֵיל מְסַקְנַתְנוּ הִיא כִּי הָעוֹרֶרֶת לֹא הִרִימָה אֶת נֶטֶל הַהוֹכָחָה הַמוֹטֵל עֲלֶיהָ לְקִיוּמוֹ שֶׁל קֶשֶׁר סִיבְתִי וְלְמַעֲשֵׂה דִי הִיָּה בְּכַך כְּדִי שְׁלֹא לְהִתְעַרֵב בְּהַחֲלַטַת הַמְּשִׁיבָה. חִיזוּק לְמַסְקָנָה זֹאת מְתַקַּבֵּל בְּמַקְרָה דֵּן לְאוֹר כֵּך שְׁגַם תְּחַשִּׁיב חְלוּפֵי מוֹבִיל לְאוֹתָה תּוּצָאָה, כְּמַפּוֹרֵט לְהֵלֵךְ.
26. כְּאֲשֶׁר מְתַגַּלָּה יְרִידָה בְּהַכְּנֻסוֹת בֵּין תַּקּוּפַת הַבְּסִיס לְמוֹעֵד בּוּ פְרָצָה הַמַּלְחָמָה נוֹהַגַת כְּאִמּוֹר הַמְּשִׁיבָה לְעֶרּוֹךְ חִישׁוּב חְלוּפֵי שֶׁל מִחֲזוֹר הַבְּסִיס הַמְּנֻטְרָל אֶת הַשִּׁינּוּיִים שֶׁקִּדְמוּ לְמַלְחָמָה. בְּדֶרֶךְ זֹאת בּוֹחֶנֶת הַמְּשִׁיבָה אִם נִיתֵן לְשִׁיךְ וְלוֹ חֶלֶק מִיְרִידַת הַמִּחֲזוּרִים לְמַלְחָמָה וְלְהַעֲנִיֵק פִּיצוּיִים בְּגִין אוֹתוֹ חֶלֶק מְזַכָּה. כְּפִי שְׁצוּיִן קוֹדֵם לְכֵן, דֶּרֶךְ חִישׁוּב זֶה הוֹכְרָה וְאוֹמְצָה גַם עַל יְדֵי וְעֵדוֹת הָעֵרֵר וּבִתֵי הַמְּשַׁפֵּט שְׁדֵנוּ בְּסוּגִיָּה.
27. בְּמַקְרָה דֵּן מְתַעוֹרֵר כְּאִמּוֹר צוֹרֶךְ לְעֶרּוֹךְ הַתְּאָמָה שֶׁל תַּקּוּפַת הַבְּסִיס תּוֹךְ סִטִּיָּה מִן הַנוֹסַחָה הַקְּבוּעָה בְּחוּק גַם נוֹכַח הַמִּחֲזוֹר הַחֲרִיג עֲלָיו דִּיוּחוּהָ הָעוֹרֶרֶת בְּחוֹדֶשׁ 11/2022. וְדוּק, הַכְּנֻסוֹתִיהָ בְּחוֹדֶשׁ זֶה עוֹמְדוֹת עַל סך 1,130,876 שָׁה שֶׁהֵן כְּרַבַּע מִסֶּךְ הַמִּחֲזוֹר הַשְּׁנַתִּי בְּאוֹתָה שָׁנָה (4,613,436 שָׁה). מִחֲזוֹר זֶה גַם גְּבוּהָ בְּהֶרְבָּה מִהַכְּנֻסוֹתִיהָ הַמְּמוּצְעוֹת שֶׁל הָעוֹרֶרֶת לְאוֹרֶךְ שְׁנַת 2022 הָעוֹמְדוֹת עַל מְמוּצֵע חוֹדְשֵׁי שֶׁל 384,453 שָׁה, וְזֹאת כְּאֲשֶׁר הַכְּנֻסוֹתִיהָ הַחוֹדְשִׁיִּת הַמְּמוּצְעוֹת לְאוֹרֶךְ 1-9/2023 עוֹמְדוֹת כְּזֹכּוֹר עַל מְמוּצֵע חוֹדְשֵׁי שֶׁל 213,129 שָׁה בְּלִבָּד.
28. מִחֲזוֹר בְּסִיס חְלוּפֵי מְקוּבֵל בּוּ נוֹהַגוֹת וְעֵדוֹת עֵרֵר לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּמַקְרִים בְּהֵם קִיַּיֶמַת הַכְּנֻסָה חֲרִיגָה בְּתַקּוּפַת הַבְּסִיס מְבוֹסֵס עַל הַכְּנֻסוֹת הָעֶסֶק ב-12 הַחוֹדְשִׁים שֶׁקִּדְמוּ לְמַלְחָמָה (אוּקְטוֹבֵר 2022 עַד סֶפְטֵמְבֵר 2023). אֲלֹא שְׁבִמַקְרָה שֶׁלִּפְנֵינוּ שִׁימוֹשׁ בְּתַחֲשִׁיב חְלוּפֵי זֶה מוֹבִיל לְמִחֲזוֹר בְּסִיס הָעוֹמַד עַל 628,892 שָׁה, כְּתוּצָאָה מִהַשְּׁפַעָה קִיצוֹנִית שֶׁל מִחֲזוֹר נּוֹבֵמֶבֶר 2022, כְּאִמּוֹר. מֵאַחַר שְׁבִסִּיס

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה, חרבות ברזל – מסלול ארצי
ועם כלביא – נזק עקיף

חלופי זה גבוה באופן ניכר מהכנסותיה הממוצעות של העוררת בחודשים שקדמו למלחמה העומדות כאמור על ממוצע חודשי של 213,129 ₪ (1-9/2023) או לחילופין 164,397 ₪ (-2/9/2023), מקובל עלינו כי לא היה מקום להשתמש בעניינה של העוררת בתחשיב זה אשר כולל בתוכו את המחזור החריג בחודש נובמבר 2022, שאינו משקף כלל את הכנסותיה הטיפוסיות של העוררת או את ציפייתה למחזור דומה בתקופת הזכאות. מכאן, שממוצע בסיס חלופי הכולל בתוכו חודש זה, איננו יכול לשמש כבסיס לבדיקת הנזק שנגרם לעוררת כתוצאה מן המלחמה. זוהי גם הסיבה בגינה אין מקום לקבל את הצעת העוררת המבקשת להתבסס על הירידה בהכנסות לאורך שנת 2023 בשיעור של 30% והפחתת שיעור זה ממחזור הבסיס על מנת לבחון קיומו של קשר סיבתי.

29. כאמור, התחשיב החלופי אותו ערכה המשיבה לעוררת מסתמך על ממוצע הכנסותיה בחודשים 1-9/2023, בניסיון, מצאנו כי תחשיב זה ראוי והוגן, ואף מטיב באופן יחסי עם העוררת שכן הוא כולל בתוכו את מחזור 1/2023 שהיה גבוה ביחס ליתר הכנסותיה השוטפות. אלא שמאחר ועל פי התחשיב החלופי האמור עומד מחזור הבסיס על סך 426,258 ₪ ומחזור הזכאות על סך 341,536 ₪, שיעור הירידה המחושב עומד על 19.9% בלבד, שהוא נמוך משיעור המינימלי המזכה בפיצויים (25%).

הערות אחרונות

30. טרם סיום, מצאנו לנכון להתייחס לנימוקי העוררת ולפיהם שלילת הפיצויים ודרישת המשיבה להשבתם פוגעות בעקרון הוודאות וההסתמכות. העוררת ציינה כי מתוך סולידריות חברתית, אחריות כלפי עובדיה ובציפייה לשיפור המצב, היא בחרה שלא לפטר את חמשת עובדיה ולא להוציאם לחופשה ללא תשלום. לטענתה, היא הסתמכה על כספי המקדמה ששולמה לה לשם כיסוי הוצאותיה השוטפות, ועל כן דרישת ההשבה תסב לה פגיעה אנושה ולא מידתית.

31. אין ספק כי החלטתה של העוררת לשמר את מצבת עובדיה בתקופת מלחמה מתוך סולידריות חברתית היא פעולה ראויה להערכה. עם זאת, אין בכך כדי להקנות לעוררת זכאות לפיצויים מקום בו זו אינה קיימת על פי דין.

32. אשר לצורך להשיב את המקדמה ששולמה, הרי שמנגנון תשלום המקדמות נועד לספק תזרים מזומנים ו"עזרה ראשונה" לעסקים בשעת מלחמה. מטבע הדברים, תשלום זה מותנה ומבוסס על הצהרת העסק וכפוף לבחינה מאוחרת. מקום בו מסתיים הליך הביורור במסקנה כי העסק לא עומד בתנאים הקבועים לכך בחוק או עומד בהם באופן חלקי בלבד, קמה החובה להשיב את הכספים ששולמו לו ביתר.

מדינת ישראל
ועדת ערר לענייני קורונה, חרבות ברזל – מסלול ארצי
ועם כלביא – נזק עקיף

סוף דבר

33. על סמך כל האמור לעיל, הערר נדחה בזאת.
34. על העוררת להשיב את המקדמה ששולמה לה בגין הפיצויים בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כחוק.
35. לאור התוצאה אליה הגענו אך בשים לב לאופי ההליך, תישא העוררת בהוצאות המשיבה בגין ניהול הליך זה בסך 3,000 ₪.

זכות ערעור בפני בית המשפט המחוזי, בשבתו כבית משפט לעניינים מנהליים, בתוך 60 יום.
ניתנה היום בתאריך י"ד אייר תשפ"ו, 01.05.2026, בהעדר הצדדים.

אריאל ז'יטניצקי, רו"ח ועו"ד
חבר הוועדה

עדי ליאב, עו"ד
יו"ר הוועדה